

Tento návod je určen pro uživatele počítačů, kteří se budou zabývat konfigurací elektronického konstatovacího zařízení TIPES. Nutná je znalost operačního systému DOS nebo WINDOWS alespoň na uživatelské úrovni.

Instalace ovládacího programu:

Program zkopírujeme nebo rozbalíme do adresáře C:\TIPESMAN. Tento adresář je nutné dodržet, protože je na něj funkce programu závislá. Program funguje korektně pod operačním systémem DOS a Windows řady 95 a 98.

Spuštění programu:

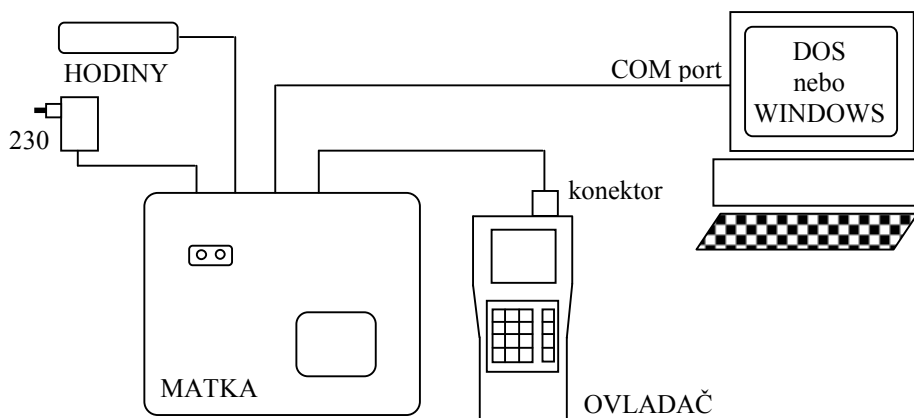
Český ovládací program se vzhledem národním odlišnostem dělí na 2 části. Prvním je program TIPESDOS.EXE, který slouží ke správě chovatelů, čipování a komunikaci s ovladačem. Druhou částí je program EDITOR.EXE, pomocí kterého vytváříme databázi holubů. Samozřejmě lze pro editaci databáze holubů použít i TIPESDOS.EXE, ale tímto by došlo k omezení čísel holubů pouze na německý formát.

V prostředí WINDOWS stačí poklepat myší na soubor TIPESDOS.EXE, popř. EDITOR.EXE, v prostředí DOSu je nutné tyto soubory spustit. Programy jsou primárně určen pro DOS, takže se ve WINDOWS spustí v okně – na jeho funkci se nic nemění, pouze je třeba pamatovat na to, že ke komunikaci s TIPESem se bude využívat sériový port (COM) a nesmí jej tedy blokovat jiné zařízení, které WINDOWS používá (např. myš, modem..)

Poznámka k ovládání: V prostředí bez myši se lze mezi položkami pohybovat klávesou SHIFT, resp. využít horké klávesy ALT+červené písmenko v nabídkách.

Propojení TIPESu s počítačem:

Podle níže uvedeného obrázku propojte komponenty dohromady. Propojovací kabely naleznete v příslušných krabicích s jednotlivými zařízeními. Konektory jsou jedinečné a nelze je tedy nechtěně zaměnit. Umístěte matku co nejdále od počítače a monitoru, jinak hrozí špatná funkčnost při čtení čipů.

Ovládání ovladače MC2100

Veškeré ovládání probíhá kurzorovými šipkami, tlačítkem enter (zalomená šipka) a návrat (písmeno C v kolečku).

Porty (TIPESDOS.EXE):

Po spuštění programu je nutné v menu *Možnosti/Nastavení* specifikovat port, ke kterému je TIPES připojen (COM1 nebo COM2). Dále také, kde se nachází tiskárna (typicky LPT1).

Základní konfigurace (TIPESDOS.EXE):

Nejdříve je do programu nutné zadat hlavní a nutné údaje, bez kterých program nepracuje korektně. V menu *Možnosti/Licence* vyplníme údaje o OS, místu nasazování atd.. Tyto údaje již neupravujte, jsou na ně vázáni chovatelé.

Přidání chovatele (TIPESDOS.EXE):

V menu *Holubi-Data/Chovatel/Novy* zadáte číslo OS, číslo chovatele, jméno, bydliště chovatele a sériové číslo ovladače – to je uvedeno na spodním štítku ovladače (Serial Number). Zeměpisné souřadnice není třeba vyplňovat. Pokud nastavujete TIPES pro více chovatelů – více ovladačů, proveďte výše uvedený postup několikrát. V základní obrazovce programu je pak zobrazen seznam všech chovatelů s možností výběru.

Systém MC200 dokáže pracovat i s více chovateli. Čili pokud máte společný holubník s jiným chovatelem, můžete společně využívat jeden ovladač. Princip zadání druhého chovatele do jednoho ovladače je ten, že vytvoříte nového chovatele, který bude mít nadefinováno stejné sériové číslo ovladače. Po zapnutí ovladače se vám posléze objeví nabídka v možnosti výběru jména chovatele, se kterým chcete pracovat.

Poznámka pro pokročilí: Vymazat chovatele z ovladače můžete tak, že mu ukončíte všechny závody (Opustit) a vymazete dolety a nasazení (Vymazat). V menu na výběr chovatele stisknete 0 a následujte pokyny na displeji.

Zapsání evidence holubů (EDITOR.EXE):

Po spuštění budete vyzváni k zadání čísla chovatele (viz. Přidání chovatele , se kterým budete pracovat.

V pracovní obrazovce můžete šipkami procházet seznam holubů a dle vlevo uvedeného menu provádět vámi požadované akce.

K dispozici máte 20 znaků pro zapsání čísla holubů. Doporučuji se držet následujícího formátu (_ je mezera):

 CZ 99.0234.1974 He
 CZ 99.026.1974 H

Důvodem standartizovaného zápisu čísel je minimalizace chyb při výpočtu, kdy by výpočtář dostal mnoho různých zápisů čísel holubů a mohl by se snadno přehlédnout

Přiřazení čipů (TIPESDOS.EXE):

Předpokladem úspěšného vykonání tohoto bodu, je mít TIPES zapojen podle obrázku uvedeného na předchozí straně.

Pomocí šipek na ovladači vyberte položku Přiřazení a v programu na počítači zvolte

Holubi-Data/Holubi/Cipy. Kurzorovými šipkami vyberte holuba, kterému chcete čip přiřadit a vložte čip do prohlubně

v matce. Z ovladače se ozve pípnutí a na jeho displeji se objeví osmimístný kód čipu. Na počítači poté klikněte na tlačítko

Přidat, počítač načte kód z ovladače a přiřadí jej vybranému holubovi. Vedle čísla holuba se objeví písmenko **o**

znamenající, že daný holub má již přiřazen čip.

Poté vyberte dalšího holuba, vložte čip do matky, klikněte na Přiřadit a tuto činnost opakujte až do posledního holuba resp. čipu.

Zapsání závodního plánu (TIPESDOS.EXE):

Zvolíme Holubi-Data/Editovat místa vypuštění a kliknutím na tlačítko Přidat zadáme postupně od konce všechny závody podle závodního plánu. Do kolonky pořadí vkládáte čísla od 1 výše. Čili zadáte pořadí 1 a poslední závod sezony, 2 a předposlední závod sezony atd...

Nahrání všech nahraných dat do ovladače(TIPESDOS.EXE):

Tato procedura zajistí uložení všech údajů, které jsme doposud zadali na počítači, do paměti ovladače. Předpokladem úspěšného vykonání tohoto bodu, je mít TIPES zapojen podle obrázku uvedeného na předchozí straně.

V hlavním menu ovladače (ikony) šipkami zvolte Opustit a pokud máte aktivní nějaké závody (zobrazí se na displeji), tak je ukončete stiskem klávesy Enter (pokud budete dotázáni na cosi o tisku, tak opět odpovězte klávesou Enter) a zadáním hesla 123456. Následně zvolte Vymazat, zadejte tajné číslo – 123456 a vyčkejte do úspěšného vymazání. V menu ovladače zvolte PC Komunikace a tímto je TIPES připraven na komunikaci počítačem.

- A) **Zapsání údajů o chovateli.** V menu Tipes zvolte Zapsat data chovatele. Do ovladače se uloží veškeré informace, které jste zadali při vytváření nového chovatele (jméno, adresa, atd..)

Pokud chcete uložit dalšího chovatele, vyberte jej ze seznamu v počítači a zvolte opět Zapsat data chovatele. Druhý chovatel musí mít nastavené stejné sériové číslo ovladače. Po nahrání druhého chovatele se ovladač chová schizofrenně. Čili několikerým stiskem klávesy @ se dostanete do menu výběru chovatele a následující akce se musí provádět již se zvoleným chovatelem – prostě je to jako byste měli dva ovladače v jednom.

- B) **Zapsání čísel holubů a čipů.** V menu Tipes zvolte Zapsat tabulku. Do ovladače se uloží veškerá čísla holubů a jejich přiřazení k čipům.
- C) **Zapsání míst vypuštění.** V menu Tipes zvolte Mista vypuštění. Klikněte na tlačítko Vymazat – tato volba způsobí vymazání všech závodů z ovladače. Poté označte mezerníkem závody, které chcete do ovladače nahrát (označený závod má před svým názvem * hvezdičku) a klikněte na tlačítko Uložit. Označené závody se zapíší do ovladače.

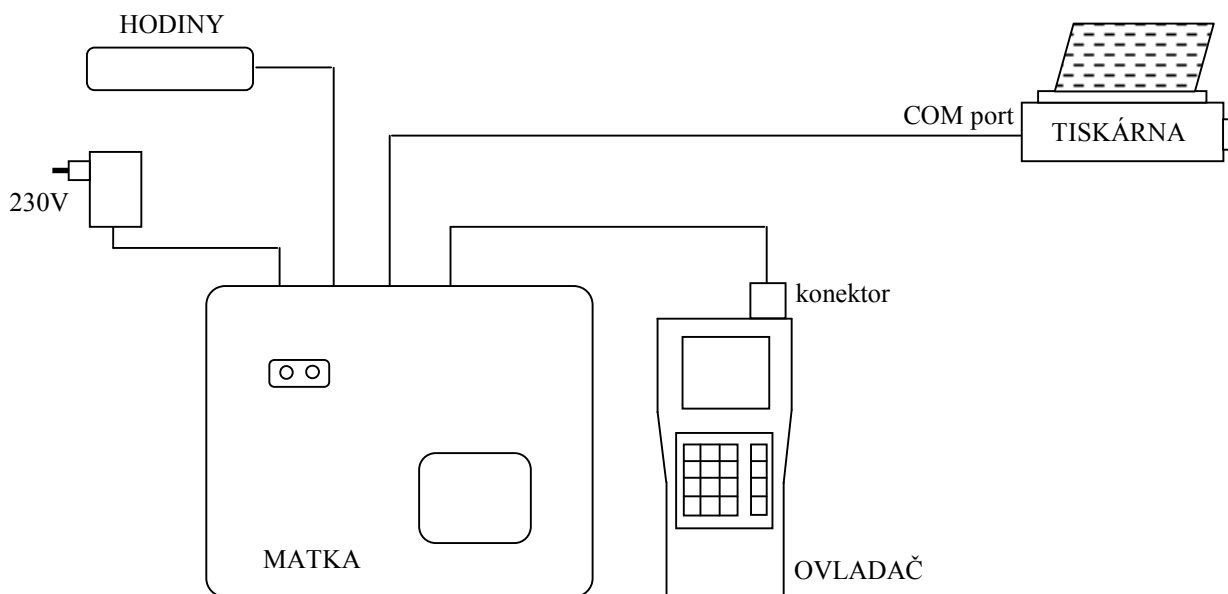
Nyní vytáhněte konektor z ovladače. Tímto je ukládání ukončeno a zařízení připraveno k provozu.

Poznámka k funkci ovladače Vymazat:

Tuto funkci spustíte tak, že šipkami na ovladači zvolíte Vymazat a zadáte tajné číslo – 123456. Následky jsou takové, že dojde k vymazání všech nasazených holubů, ukončených závodů, konstatovaných holubů, historie atd.. Principiálně nebudete tuto funkci v průběhu sezony potřebovat, uvádím ji zde jen pro úplnost.

Provoz - Nasazování:

Zapojte TİPES podle následujícího obrázku:

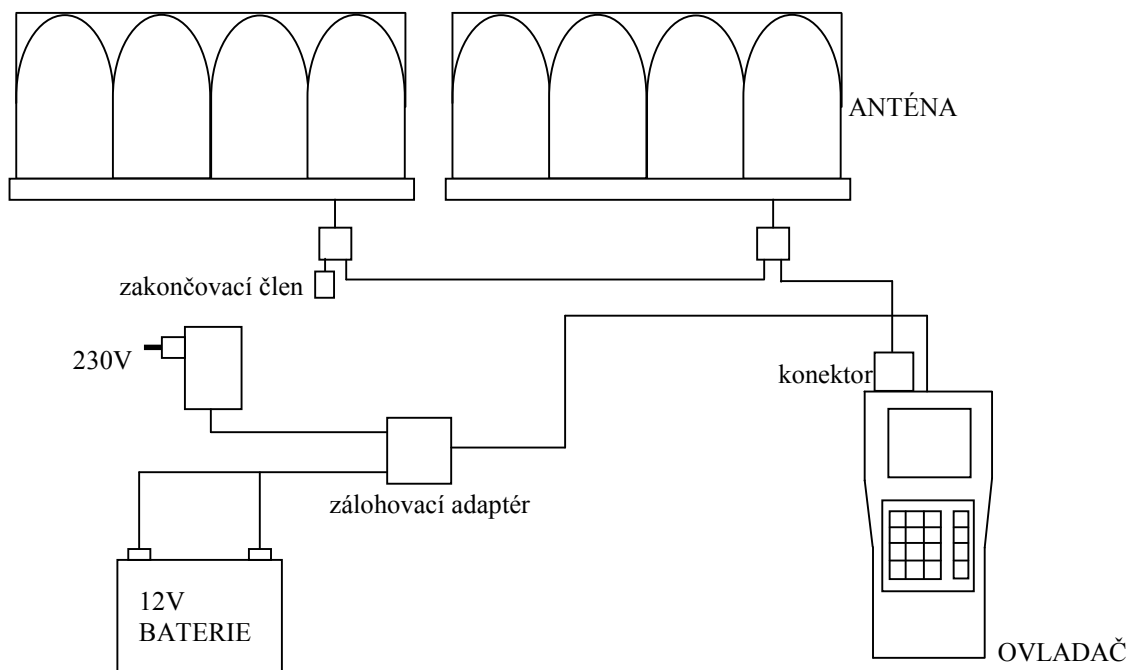

Na ovladači zvolte chovatele, šipkami vyberte Zasazování, a zvolte závod na který chcete nasadit. Postupně vkládejte holuby s čipy do prohlubně na matce. Po úspěšném přečtení čipu se na matce rozsvítí zelená kontrolka a na displeji ovladače číslo nasazeného holuba.

Po ukončení nasazování se klávesou © vraťte do hlavního menu (ikony na displeji), zvolte Tisk/Zasazovací listina a vyberte závod, na který jste zasazovali a který chcete vytisknout. Tiskárna vytiskne seznam nazasazených holubů.

Provoz - Konstatování:

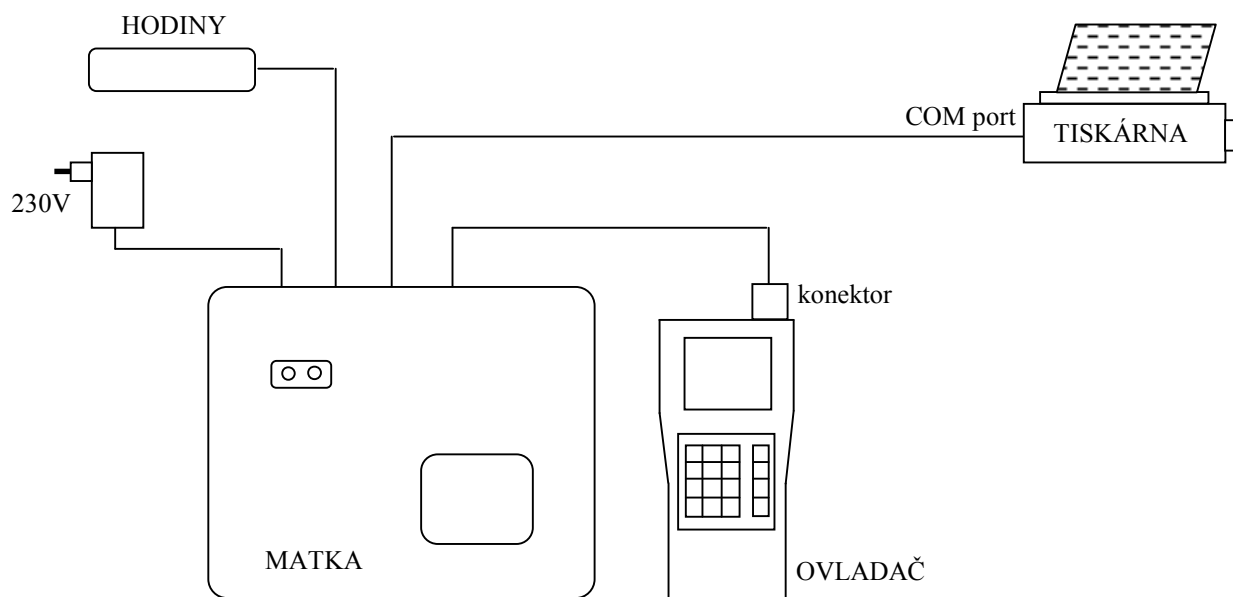
Zapojte TİPES podle následujícího obrázku:

Na ovladači zvolte chovatele. Samozřejmě systém Tipes konstatuje automaticky i bez zvoleného chovatele a pokud máte definovaných více chovatelů, konstatuje holuby všech chovatelů. Po přiletu holubů se vám na displeji ukazuje seznam přiletů, který si můžete šipkami procházet.

Provoz - Vyhodnocování:

Zapojte TIPES podle následujícího obrázku:

Na ovladači zvolte chovatele. Vyberte v menu Opustit a zvolte závod, který hodláte ukončit. Tímto jste definitivně ukončili závod a nyní v hlavním menu zvolte Tisk/Vyrazovací listina a vyberte závod, na který jste ukočili a který chcete vytisknout. Tiskárna vytiskne dolet.

Často kladené dotazy:

K čemu jsou všechna tlačítka na ovladači? Je to pozůstatek z německé verze. V české verzi se uplatní pouze šipky, enter, návrat a část číselné klávesnice.

Jak mám zapojit autobaterii? Použijte přiloženého kabelu a vodiče připojte k baterii tak, aby systém Tipes pracoval. V zálohovacím adaptéru je ochrana proti přepólování.

Lze prodloužit kabel k anténě? Ano lze, ale v případě, že začne zakončovací člen blikat, máte kabel příliš dlouhý. Na prodloužení použijte stíněný UTP kabel, popř. se prodlužovací kabel dá objednat v Tipesu.

Jakou tiskárnu k TIPESu? Tiskárna musí být se sériovým vstupem, musí mít nastaveny parametry *ODD, 9600bps, stopbit*. Ideální je typ Epson LX-300 a podobné. Pokud však máte v organizaci pouze typy MC2100, lze využít i paralelní tiskárnu připojenou přímo k ovladači.

Jsou antény vodotěsné? Ano, antény jsou určeny pro trvalou instalaci ve venkovním prostředí.

Doporučení: Nalepte si na ovladač štítek se svým jménem.

Zpracoval:

Jan Matuška

honzamat@atlas.cz